

ปัจจัยทำนายพฤติกรรมของบิดามารดาในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษา ของเด็กวัยหัดเดินในโรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง

ณัฐธินิชา เหลืองอ่อน, พย.ม.*

ยุณี พงศ์จตุรวิทย์, Ph.D.**

นุจรี ไชยมงคล, Ph.D.***

Received: 15 พ.ย.65

Revised: 27 ม.ค.66

Accepted: 10 ก.พ.66

บทคัดย่อ

บทนำ: พัฒนาการด้านภาษาในเด็กวัยหัดเดินมีความสำคัญอย่างมาก บิดามารดามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาแก่บุตร

วิธีการศึกษา: การวิจัยแบบหาความสัมพันธ์เชิงทำนาย เพื่อศึกษาปัจจัยทำนายพฤติกรรมของบิดามารดาในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดิน กลุ่มตัวอย่าง คือ บิดาหรือมารดาของเด็กวัยหัดเดิน 91 ราย โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถแห่งตนของบิดามารดา การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว การได้รับข้อมูลการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษา และพฤติกรรมของบิดามารดาในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็ก มีค่า Cronbach's Alpha เท่ากับ .96, .90, .91, .77 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนาและการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการศึกษา: พบว่า การรับรู้ความสามารถแห่งตนของบิดามารดาและการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมของบิดามารดาในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กได้ร้อยละ 28.4 ($R^2 = .284, p < .001$) โดย การรับรู้ความสามารถแห่งตนเป็นตัวทำนายที่ดีที่สุด ($\beta = .339, p < .01$) รองลงมาคือ การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว ($\beta = .305, p < .01$)

สรุป: บุคลากรด้านสุขภาพควรแนะนำบิดามารดาในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดิน โดยเน้นการรับรู้ความสามารถแห่งตนและการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: พัฒนาการด้านภาษา, พฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของบิดามารดา, เด็กวัยหัดเดิน

*นิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลเด็ก) มหาวิทยาลัยบูรพา

**ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, ผู้เขียนหลัก E-mail: yunee1809@yahoo.com

***รองศาสตราจารย์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

Predictors of Parental Behavior in Promoting Toddler Language Development in a Private hospital

Nattanicha Luang-on, M.N.S.*

Yunee Pongjaturawit, Ph.D.**

Nujjaree Chaimongkol, Ph.D.***

Abstract

Introduction: The development of toddler language is very important. Parents play an important role in promoting language development in their children.

Methods: This predictive correlational research aimed to examine predictive factors of parental behavior in promoting toddler language development. Simple random sampling was conducted to recruit 91 parents of toddlers. The research instruments were four questionnaires that collected data on a parenting self-efficacy, family support, access to information about the development of toddler language, and, parental behavior in promoting toddler language development, respectively. Cronbach's alpha coefficients of all questionnaires were .96, .90, .91, .77, respectively. Data were analyzed by using descriptive statistic and stepwise multiple regression analysis.

Results: The results revealed that parenting self-efficacy and family support could together explain a variance of parental behavior in promoting toddler language development for 28.4% ($R^2 = .284, p < .001$). The parenting self-efficacy was the best predictor ($\beta = .339, p < .01$), followed by family support ($\beta = .305, p < .01$).

Conclusions: Health care providers should provide parents with useful guidance on toddler language development with an emphasis on parenting self-efficacy and family support in order to enhance toddler language development effectively.

Keywords: Language development, Parental behavior in promoting language development, Toddler

*Master of Nursing Science Program in Pediatric Nursing, Burupha University

**Assistant Professor, Faculty of Nursing, Burupha University

Corresponding author E-mail: yunee1809@yahoo.com

***Associate Professor, Graduate School, Burupha University

บทนำ

ภาษาเป็นองค์ประกอบพื้นฐานของการเรียนรู้และการปฏิสัมพันธ์กันทางสังคม ใช้เพื่อสื่อสารความหมาย ความคิด และความรู้สึกของบุคคล¹ พัฒนาการด้านภาษาแบ่งเป็นทักษะด้านการใช้ภาษาด้วยการพูด (expressive language) และทักษะด้านความเข้าใจคำพูด (receptive language) พัฒนาการด้านภาษาเริ่มขึ้นตั้งแต่แรกเกิด เด็กปกติจะพัฒนาความเข้าใจภาษาประมาณ 8 เดือน และพูดได้ประมาณ 10-12 เดือน² จากสถิติในสหรัฐอเมริกาพบว่า เด็กวัยเรียน ร้อยละ 7.7 มีความผิดปกติด้านภาษาในการออกเสียงและการพูด³ ในอินเดียพบว่า เด็กอายุ 1-12 ปี ร้อยละ 2.53 มีปัญหาด้านการพูดและภาษาล่าช้า⁴ สำหรับประเทศไทยพบเด็กมีพัฒนาการล่าช้ามากที่สุดคือ พัฒนาการด้านภาษาล่าช้าและการใช้ภาษา โดยพบสงสัยล่าช้าร้อยละ 24.76⁵ และพบมากในวัยหัดเดิน ซึ่งพบเด็กพูดช้าประมาณร้อยละ 10 ของเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี⁶ และจากข้อมูลพัฒนาการเด็กปฐมวัย เขตสุขภาพที่ 6 พบว่า มีพัฒนาการล่าช้า ร้อยละ 14.20 ซึ่งพบล่าช้าด้านภาษามากที่สุด ร้อยละ 16.10⁷ ดังนั้นการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาในเด็กวัยหัดเดินจึงมีความสำคัญ

การส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งสำหรับบิดามารดาในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ในปัจจุบันโลกเข้าสู่ยุคสังคมดิจิทัลทำให้บิดามารดามีพฤติกรรมในการเลี้ยงดูบุตรด้วยการให้ดูทีวีและใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในชีวิตประจำวันของเด็ก ซึ่งบิดามารดาไม่ควรเลี้ยงดูบุตรด้วยการให้ดูทีวีหรือใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพราะเด็กเล็กยังไม่สามารถเข้าใจในสื่อต่าง ๆ ได้ จะส่งผลให้เด็กพูดช้า สมองพัฒนาไม่สมวัยได้⁸ และหากให้เด็กอยู่กับสื่ออิเล็กทรอนิกส์มากเกินไป จะทำให้เด็กพูดช้า พูดไม่ชัด ขาดความคิดสร้างสรรค์ มีการสื่อสารกับผู้อื่นน้อยลง⁹ และส่งผลกระทบต่อพัฒนาการทางความคิดและภาษา¹⁰ ดังนั้นบิดามารดาจึงควรมีพฤติกรรมใน

การส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาแก่เด็กวัยหัดเดินที่เหมาะสม เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการด้านภาษาที่สมวัย

จากแนวคิด PRECEDE-PROCEED ของ Green and Kreuter¹¹ กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมสุขภาพของบุคคลมีสาเหตุมาจากหลายปัจจัย ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ PRECEDE เป็นระยะของการวิเคราะห์ปัจจัยภายในบุคคลและปัจจัยภายนอกบุคคลที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพ และ PROCEED คือ ระยะของการวางแผนส่งเสริมสุขภาพ นำไปสู่การดำเนินการและประเมินผล ในการศึกษาครั้งนี้ประยุกต์ขั้นตอนการประเมินสาเหตุของพฤติกรรมสุขภาพในระยะ PRECEDE ขั้นตอนที่ 3 ประกอบด้วย 3 กลุ่มปัจจัยคือ ปัจจัยนำ เป็นปัจจัยพื้นฐานที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจในการแสดงพฤติกรรม ได้แก่ ความรู้ ทักษะคิด และการรับรู้ความสามารถแห่งตน เป็นต้น ปัจจัยเสริม เป็นปัจจัยภายนอกบุคคล เป็นสิ่งที่บุคคลได้รับจากบุคคลอื่นเป็นผลมาจากการแสดงพฤติกรรมของบุคคล ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลใกล้ชิดหรือสังคม เป็นต้น และปัจจัยเอื้อ เป็นแหล่งทรัพยากรที่จำเป็นในการแสดงพฤติกรรมของบุคคล สามารถหาได้ง่าย สะดวก เข้าถึงได้ ได้แก่ การได้รับข้อมูลข่าวสาร เป็นต้น จากแนวคิดดังกล่าวร่วมกับการทบทวนวรรณกรรมพบปัจจัยคัดสรรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของบิดามารดาในการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ได้แก่ การรับรู้ความสามารถของตนเอง หากบิดามารดาหรือผู้ปกครองมีการรับรู้ว่าคุณมีความสามารถ และมีความเชื่อมั่นในตนเอง จะส่งผลให้มีพฤติกรรมส่งเสริมการเจริญเติบโตและพัฒนาการเด็กได้อย่างเหมาะสม^{12,13,14} และผู้ดูแลเด็กที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูงจะมีพฤติกรรมในการส่งเสริมพัฒนาการด้านการใช้ภาษาให้แก่เด็ก¹⁵ การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว โดยบิดามารดาที่ได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวตามความต้องการที่เพียงพอ จะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง

พฤติกรรมการของบิดามารดาในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก^{13,16} และการได้รับข้อมูลข่าวสารบิดามารดาที่ได้รับข้อมูลข่าวสาร/คำแนะนำเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของบุตรทั้งจากบุคลากรด้านสุขภาพ เช่น แพทย์ พยาบาล เจ้าหน้าที่ศูนย์บริการสาธารณสุข เป็นต้น หรือสื่อ/เอกสารต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เว็บไซต์ เอกสารแผ่นพับ คู่มือต่าง ๆ เป็นต้น โดยหากสามารถเข้าถึงได้ง่าย สะดวก และเพียงพอ ก็จะส่งผลให้บิดามารดาเกิดพฤติกรรมการส่งเสริมสุขภาพที่เหมาะสมแก่เด็ก¹⁷⁻¹⁸ รวมทั้งการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาแก่เด็กด้วย ดังการศึกษาการใช้คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย (DSPM) พบว่า การที่ผู้ปกครองได้รับการสอนและการทบทวนสถิติในการใช้คู่มือ DSPM จะทำให้ผู้ปกครองสามารถส่งเสริมพัฒนาการเด็กด้วยความมั่นใจ¹⁷ และผู้ดูแลเด็กปฐมวัยอายุ 2-3 ปี หากได้ความรู้หรือคำแนะนำเกี่ยวกับการใช้คู่มือ DSPM อาจทำให้ผู้ดูแลเด็กนำไปประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กได้มากขึ้น¹⁹

จากการทบทวนวรรณกรรมจะเห็นได้ว่าพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดินมีความสำคัญอย่างมาก โดยบิดามารดามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาแก่เด็ก หากบิดามารดาสามารถส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาได้เหมาะสมกับวัย เด็กจะมีพัฒนาการด้านภาษาที่ดีและเหมาะสม หากเด็กไม่ได้รับการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาให้เป็นไปตามวัย จะทำให้เกิดพัฒนาการด้านภาษาล่าช้าได้ เกิดปัญหาด้านการเรียนและการเข้าสังคม จากการศึกษาที่ผ่านมายังพบการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของบิดามารดาในเด็กวัยหัดเดินน้อย และส่วนใหญ่เป็นศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัยโดยรวม ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยทำนายพฤติกรรมของบิดามารดาในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษา

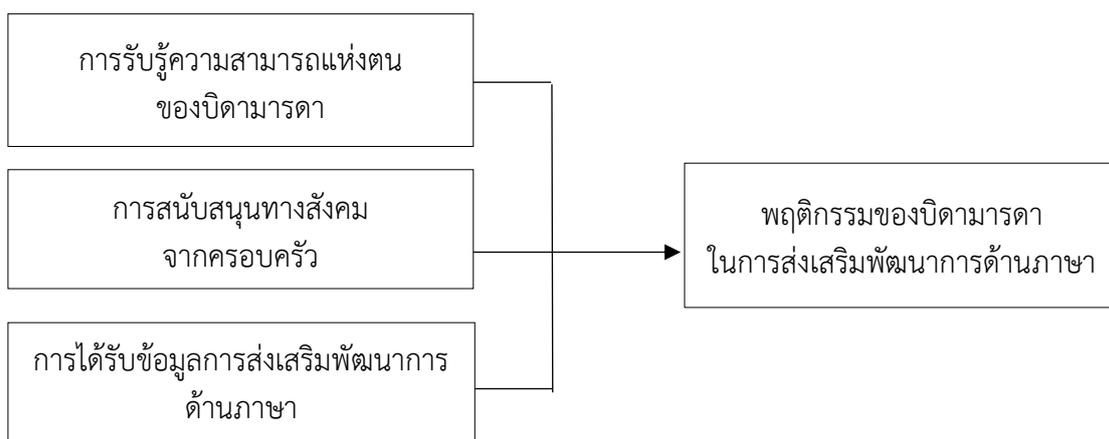
ของเด็กวัยหัดเดิน ได้แก่ การรับรู้ความสามารถแห่งตนของบิดามารดา การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว และการได้รับข้อมูลส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษา เพื่อนำผลการศึกษาไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบหรือแนวทางสำหรับส่งเสริมให้บิดามารดามีพฤติกรรมในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาแก่บุตรที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยทำนายต่าง ๆ ได้แก่ การรับรู้ความสามารถแห่งตนของบิดามารดา การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว และการได้รับข้อมูลส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษา ต่อพฤติกรรมของบิดามารดาในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดิน

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาริเริ่มนี้ใช้กรอบแนวคิด PRECEDE-PROCEED Model ของ Green and Kreuter¹¹ โดยประยุกต์ใช้ขั้นตอนที่ 3 ของระยะ PRECEDE ร่วมกับการทบทวนวรรณกรรม เพื่อหาปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของบิดามารดาในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดิน คือ ปัจจัยนำ ได้แก่ การรับรู้ความสามารถแห่งตนของบิดามารดา ปัจจัยเสริม ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว และปัจจัยเอื้อ ได้แก่ การได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาจากสื่อต่าง ๆ ซึ่งสามารถเขียนเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยดังภาพที่ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นแบบหาความสัมพันธ์เชิงทำนาย (Predictive correlational research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยทำนาย ได้แก่ การรับรู้ความสามารถแห่งตนของบิดามารดา การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว และการได้รับข้อมูลการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาต่อพฤติกรรมของบิดามารดาในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดิน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ บิดาหรือมารดาของเด็กวัยหัดเดินที่มีอายุ 1-3 ปี ที่เข้ารับบริการในคลินิกเด็กสุขภาพดี โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่งในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ได้กลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง (Inclusion criteria) คือ เป็นผู้เลี้ยงดูเด็กเป็นหลัก มีอายุตั้งแต่ 20 ปี ขึ้นไป อาศัยอยู่บ้านเดียวกันกับเด็ก และสามารถอ่าน เขียน สื่อสารภาษาไทยได้ การคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีวิเคราะห์ค่าอำนาจการทดสอบ (Power analysis) กำหนดค่าความเชื่อมั่นที่ระดับนัยสำคัญที่ .05 ค่าอำนาจการทดสอบ (Power of test) เท่ากับ .80 ค่าอิทธิพล (Effect size) ขนาดปานกลางเท่ากับ .15 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 76 ราย ตามเกณฑ์ของ Cohen²⁰ และเพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนที่อาจเกิดจากการ

ตอบแบบสอบถามและข้อมูลที่อาจมีค่าผิดปกติ ผู้วิจัยจึงเพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 20 ตามเกณฑ์ของบุญใจ ศรีสทิษฐ์-นรากร²¹ ดังนั้นจะได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นเท่ากับ 91 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของเด็กและกลุ่มตัวอย่าง เป็นแบบเลือกตอบและเติมข้อความ แบ่งเป็นข้อมูลส่วนบุคคลของเด็กวัยหัดเดิน ได้แก่ อายุ เพศ ลำดับการเกิด จำนวนพี่น้อง ลักษณะครอบครัว และการเข้ารับบริการในสถานเลี้ยงดูเด็ก และข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อายุ ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับเด็ก สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ของครอบครัว จำนวนบุตร และประสบการณ์ในการเลี้ยงดูเด็กวัยหัดเดิน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถแห่งตนของบิดามารดา ผู้วิจัยปรับปรุงมาจาก อรุณศรี กัณวเศรษฐ และคณะ²² มีจำนวน 15 ข้อ ลักษณะคำตอบเป็นมาตรวัดประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ได้แก่ มั่นใจมากที่สุด 4 คะแนน มั่นใจมาก 3 คะแนน มั่นใจปานกลาง 2 คะแนน มั่นใจน้อย 1 คะแนน และไม่มั่นใจเลย 0 คะแนน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด 0 - 60 คะแนน โดยคะแนนรวมค่อนข้างน้อยไปทางมาก หมายถึง มีการ

รับรู้ความสามารถของตนเองในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษามาก และคะแนนรวมค่อนข้างน้อย หมายถึง มีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาน้อย

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว ผู้วิจัยปรับปรุงมาจากลาวัลย์ ทาวิทะ และคณะ¹⁶ ที่พัฒนามาจากแนวคิดการสนับสนุนทางสังคมของ House²³ ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ การสนับสนุนด้านอารมณ์ เครื่องมือ ข้อมูลข่าวสาร และการประเมินค่า มีจำนวน 14 ข้อ ลักษณะคำตอบเป็นมาตรประมาณค่า (Rating scale) 4 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยมาก 3 คะแนน เห็นด้วยปานกลาง 2 คะแนน เห็นด้วยน้อย 1 คะแนน และไม่เห็นด้วย 0 คะแนน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด 0 - 42 คะแนน โดยคะแนนรวมค่อนข้างสูง หมายถึง ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวมาก คะแนนรวมค่อนข้างต่ำ หมายถึง ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวน้อย

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามการได้รับข้อมูลการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษา ผู้วิจัยนำมาจากแบบสอบถามการได้รับข้อมูลข่าวสารของชญาพันธ์ นันท์ ใจดี²⁴ มีจำนวน 11 ข้อ ลักษณะคำตอบเป็นมาตรวัดประมาณค่า (Rating scale) 4 ระดับ ได้แก่ สม่ำเสมอ 3 คะแนน บ่อยครั้ง 2 คะแนน บางครั้ง 1 คะแนน และไม่เคย 0 คะแนน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด 0 - 33 คะแนน โดยคะแนนรวมค่อนข้างสูง หมายถึง ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษามาก คะแนนรวมค่อนข้างน้อย หมายถึง ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาน้อย

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามพฤติกรรมของบิดามารดาในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดิน ผู้วิจัยพัฒนามาจากคู่มือการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) กระทรวงสาธารณสุข²⁵ ร่วมกับการทบทวนวรรณกรรม มีจำนวน 12 ข้อ ลักษณะ

คำตอบเป็นมาตรวัดประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ดังนี้ ทำทุกวัน หมายถึง บิดาหรือมารดาส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาทุกวัน (5 คะแนน) ทำบ่อยครั้ง หมายถึง ส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาสัปดาห์ละ 5 - 6 วัน (4 คะแนน) ทำบางครั้ง หมายถึง ส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาสัปดาห์ละ 3 - 4 วัน (3 คะแนน) ทำนาน ๆ ครั้ง หมายถึง ส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาสัปดาห์ละ 1 - 2 วัน (2 คะแนน) และไม่เคยทำเลย หมายถึง ไม่เคยส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาเลย (1 คะแนน) ผลรวมของคะแนนทั้งหมด 1 - 60 คะแนน โดยคะแนนรวมค่อนข้างสูง หมายถึง มีพฤติกรรมในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษามาก คะแนนรวมค่อนข้างต่ำ หมายถึง มีพฤติกรรมในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาน้อย

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การหาค่าความตรงตามเนื้อหา (Content validity) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามการรับรู้ความสามารถแห่งตนของบิดามารดา แบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว แบบสอบถามพฤติกรรมของบิดามารดาในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดิน ให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา และหาค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา (CVI) ได้เท่ากับ .93, 1.0 และ .92 ตามลำดับ ส่วนแบบสอบถามการได้รับข้อมูลการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยนำมาใช้โดยไม่มีการดัดแปลง การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทุกชุดไปทดลองใช้กับบิดามารดาเด็กที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ราย นำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าเท่ากับ .96, .90, .91 และ .77 ตามลำดับ

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

เค้าโครงวิทยานิพนธ์และเครื่องมือนี้ ได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย กองบริหารการวิจัยและนวัตกรรม

มหาวิทยาลัยบูรพา รหัสโครงการวิจัย G-HS069/2564 หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยคำนึงถึงการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้แนะนำตัวกับกลุ่มตัวอย่างพร้อมชี้แจงวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล และประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ตัดสินใจในการยินยอมเข้าร่วมการวิจัย และลงนามในใบยินยอมการเข้าร่วมการวิจัย กลุ่มตัวอย่างสามารถยุติการเข้าร่วมวิจัยได้โดยไม่เกิดผลกระทบใด ๆ ข้อมูลที่ได้ถูกเก็บเป็นความลับและไม่สามารถระบุหรืออ้างอิงถึงผู้ให้ข้อมูลได้ ข้อมูลจะถูกทำลายหลังจากเผยแพร่ผลการวิจัยเรียบร้อยแล้ว และข้อมูลที่ได้ทั้งหมดสรุปผลออกมาเป็นภาพรวมเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยเท่านั้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลหลังจากได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพาเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยนำเอกสารรับรองและหนังสือขอเก็บข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพาถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่งในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ที่เข้าร่วมวิจัย เพื่อขออนุญาตในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยเข้าพบเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อแนะนำตนเอง ชี้แจงวัตถุประสงค์ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่างประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย จากนั้นผู้วิจัยชี้แจงกับกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย การลงนามยินยอม การตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันโรคโควิด-19 โดยผู้วิจัยและกลุ่มตัวอย่างสวมหน้ากากอนามัยตลอดเวลาในการเก็บข้อมูล ล้างมือด้วยแอลกอฮอล์เจล เว้นระยะห่าง เก็บข้อมูลที่คลินิกเด็กสุขภาพดีทุกวัน เวลา 08.00 น. - 21.00 น. ระหว่างเดือนตุลาคม - ธันวาคม พ.ศ. 2564 ได้ข้อมูลครบจำนวน 91 ราย

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และพิสัย

2. วิเคราะห์ปัจจัยทำนายต่าง ๆ ต่อพฤติกรรมของบิดามารดาในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดินด้วยสถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis)

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของเด็กและกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลส่วนบุคคลของเด็กวัยหัดเดิน มีอายุเฉลี่ย 2.18 ปี ($SD = 0.86$, range = 1-3) ส่วนใหญ่อายุมากกว่า 2-3 ปี (ร้อยละ 57.1) เป็นเด็กผู้หญิง (ร้อยละ 51.6) และเด็กผู้ชาย (ร้อยละ 48.4) ส่วนใหญ่เป็นบุตรคนแรก (ร้อยละ 63.7) รองลงมาคือ บุตรลำดับที่ 2 (ร้อยละ 30.8) ลักษณะของครอบครัวส่วนใหญ่เป็นครอบครัวขยาย (ร้อยละ 62.6) และครอบครัวเดี่ยว (ร้อยละ 37.4) ส่วนใหญ่ไม่เคยเข้ารับบริการในสถานเลี้ยงดูเด็ก (ร้อยละ 82.4) และเคยเข้ารับบริการในสถานเลี้ยงดูเด็ก (ร้อยละ 17.6)

ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง มีอายุเฉลี่ย 34.48 ปี ($SD = 5.29$, range = 21-48) ส่วนใหญ่มีอายุ 31-40 ปี (ร้อยละ 63.7) รองลงมาคือ 20-30 ปี (ร้อยละ 23.1) มีความสัมพันธ์กับเด็กเป็นมารดา (ร้อยละ 73.6) เป็นบิดา (ร้อยละ 26.4) มีสถานภาพสมรสคู่ (ร้อยละ 97.8) ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 56.0) รองลงมาคือ สูงกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 17.6) ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทมากที่สุด (ร้อยละ 43.9) รองลงมาเป็นอาชีพธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 27.5) มีรายได้ของครอบครัวเฉลี่ย 120,142.86 บาทต่อเดือน ($SD = 19,966.71$, range = 13,000 - 1,500,000) มีบุตรเพียงคนเดียวมากที่สุด (ร้อยละ 56.0) รองลงมามีบุตรจำนวน 2 คน (ร้อยละ 35.2) ไม่เคยมีประสบการณ์

ในการเลี้ยงดูเด็กวัยหัดเดิน (ร้อยละ 52.7) และเคยมีประสบการณ์ในการเลี้ยงดูเด็กวัยหัดเดิน (ร้อยละ 47.3)

2. การรับรู้ความสามารถแห่งตนของบิดามารดาโดยรวมมีคะแนนเฉลี่ย 50.26 ($SD = 7.38$, range = 27-60)

3. การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวโดยรวมมีคะแนนเฉลี่ย 33.82 ($SD = 6.71$,

range = 4-42) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าคะแนนเฉลี่ยการสนับสนุนด้านอารมณ์เท่ากับ 7.73 ($SD = 1.51$, range = 3-9) ด้านเครื่องมือเท่ากับ 9.92 ($SD = 2.21$, range = 1-12) ด้านข้อมูลข่าวสารเท่ากับ 8.42 ($SD = 2.89$, range = 0-12) ด้านการประเมินค่าเท่ากับ 7.76 ($SD = 1.72$, range = 0-9) ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พิสัยของการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวโดยรวมและแยกรายด้าน ($n = 91$)

การสนับสนุนทางสังคม	Mean	SD	Actual range	Possible range
โดยรวม	33.82	6.71	4-42	0-42
รายด้าน				
ด้านอารมณ์	7.73	1.51	3-9	0-9
ด้านเครื่องมือ	9.92	2.21	1-12	0-12
ด้านข้อมูลข่าวสาร	8.42	2.89	0-12	0-12
ด้านการประเมินค่า	7.76	1.72	0-9	0-9

4. การได้รับข้อมูลการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาโดยรวมมีคะแนนเฉลี่ย 18.48 ($SD = 6.52$, range = 5-33) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าคะแนนเฉลี่ยการได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อ

บุคคลเท่ากับ 7.88 ($SD = 2.12$, range = 4-12) สื่อมวลชนเท่ากับ 6.32 ($SD = 3.06$, range = 0-12) สื่อเฉพาะกิจเท่ากับ 4.30 ($SD = 2.46$, range = 0-9) ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พิสัยของการได้รับข้อมูลการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาโดยรวมและแยกรายด้าน ($n = 91$)

การได้รับข้อมูล	Mean	SD	Actual range	Possible range
โดยรวม	18.48	6.52	5-33	0-33
รายด้าน				
สื่อบุคคล	7.88	2.12	4-12	0-12
สื่อมวลชน	6.32	3.06	0-12	0-12
สื่อเฉพาะกิจ	4.30	2.46	0-9	0-9

5. พฤติกรรมของบิดามารดาในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดินโดยรวมมีคะแนนเฉลี่ย 53.99 ($SD = 6.87$, range = 28-60) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คะแนนเฉลี่ยด้านการใช้

ภาษาเท่ากับ 23.00 ($SD = 3.16$, range = 12-25) ด้านการเข้าใจภาษาเท่ากับ 13.87 ($SD = 1.58$, range = 9-15) ด้านการส่งเสริมพัฒนาการโดยรวมเท่ากับ 17.20 ($SD = 2.71$, range = 9-20) ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พิสัยของพฤติกรรมของบิดามารดาในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดินโดยรวมและแยกรายด้าน (n = 91)

พฤติกรรมของบิดามารดา	Mean	SD	Actual range	Possible range
โดยรวม	53.99	6.87	28-60	1-60
รายด้าน				
การใช้ภาษา	23.00	3.16	12-25	1-25
การเข้าใจภาษา	13.87	1.58	9-15	1-15
การส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาโดยรวม	17.20	2.71	9 -20	1-20

6. ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) ของปัจจัยทำนายพฤติกรรมของบิดามารดาในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดิน พบว่า การรับรู้ความสามารถแห่งตนของบิดามารดาและการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมของบิดามารดาในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดินได้ร้อยละ 28.4 ($R^2 = .284, p < .001$) ตัวแปรที่สามารถทำนายได้ดีที่สุดและมี

นัยสำคัญทางสถิติ คือ การรับรู้ความสามารถแห่งตนของบิดามารดา สามารถทำนายพฤติกรรมของบิดามารดาในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดินได้ร้อยละ 20.3 ($\beta = .339, p < .01$) และตัวแปรทำนายที่ตีรองลงมา และมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว สามารถทำนายได้เพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 8.0 ($\beta = .305, p < .01$) ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน เพื่อหาปัจจัยทำนายพฤติกรรมของบิดามารดาในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดิน (n = 91)

ตัวแปร	ΔR^2	b	SE	β	t
การรับรู้ความสามารถแห่งตน	.203	.315	.090	.339	3.491**
การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว	.080	.312	.099	.305	3.141**
Constant = 27.589, $R^2 = .284$, Adjust $R^2 = .267$, $F_{(2,88)} = 17.420^{***}$					

p < .01, *p < .001

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษา สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การรับรู้ความสามารถแห่งตนของบิดามารดา สามารถทำนายพฤติกรรมของบิดามารดาในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดิน ได้ร้อยละ 20.3 ($R^2 = .203, p < .01$) บิดามารดาที่มีการรับรู้ความสามารถแห่งตนสูง ส่งผลให้มีพฤติกรรมในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดินได้เหมาะสมมาก สอดคล้องกับ

แนวคิด PRECEDE-PROCEED Model ของ Green and Kreuter¹¹ ที่กล่าวว่า การรับรู้ความสามารถของบุคคลในการกระทำพฤติกรรมทางสุขภาพเป็นปัจจัยนำ ที่เป็นปัจจัยพื้นฐานในการเกิดพฤติกรรมของบุคคล ทำให้เกิดแรงจูงใจในการแสดงพฤติกรรมของบุคคล และทฤษฎีการรับรู้สมรรถนะแห่งตน ของ Bandura²⁶ กล่าวว่า การรับรู้สมรรถนะแห่งตนเป็นการตัดสินความสามารถของตนเองในการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อให้กระทำตามแนวทางที่ทำ

ด้วยความตั้งใจอย่างมีเป้าหมายและนำไปสู่ความสำเร็จ ดังการศึกษาของ รรฤณ แสงแก้ว และคณะ²⁷ ที่ศึกษาพฤติกรรมของผู้ดูแลเด็กในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กที่มีอายุ 1-4 ปี ในเขตรับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า การรับรู้สมรรถนะแห่งตนของผู้ดูแลเด็กสามารถทำนายการรับรู้พฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการของเด็กได้ ($\beta = .321, p < .05$) เช่นเดียวการศึกษาปัจจัยทำนายพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองในจังหวัดพะเยา พบว่า การรับรู้สมรรถนะแห่งตนของผู้ปกครองสามารถทำนายพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยได้ ($\beta = .377, p < .001$)¹³ และการรับรู้สมรรถนะตนเองของผู้ดูแลเด็กมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับพฤติกรรมส่งเสริมการเจริญเติบโตและพัฒนาการของผู้ดูแลเด็กวัยหัดเดิน ($r = 786, p < .001$)¹⁴ รวมทั้งการศึกษาของ ณิชานี พันธุ์งาม¹² ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกระตุ้นพัฒนาการเด็กในชุมชนจังหวัดนครราชสีมา พบว่า การรับรู้ในความสามารถของผู้ดูแลหลักสามารถทำนายการกระตุ้นพัฒนาการเด็กของผู้ดูแลหลักได้ ($r = .499, p < .001$)

2. การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวสามารถทำนายพฤติกรรมของบิดามารดาในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดิน โดยทำนายได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 8.0 ($R^2 = .080, p < .01$) การที่บิดามารดาได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวมาก ส่งผลให้มีพฤติกรรมในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดินมากขึ้น ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า บิดามารดาที่ได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านอารมณ์ ด้านการประเมินค่า จะทำให้บิดามารดาได้รับความรัก ความอบอุ่น กำลังใจ ส่งผลให้บิดามารดามีกำลังใจ ภาคภูมิใจ มีความมั่นใจในการปฏิบัติพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาให้แก่บุตร การสนับสนุนด้านทรัพยากร

เป็นการได้รับความช่วยเหลือทางการเงินหรือสิ่งของอุปกรณ์ เช่น ของเล่นเด็ก หนังสือนิทาน เป็นต้น ทำให้บิดามารดาสามารถนำไปใช้ในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของบุตร และด้านข่าวสาร โดยบิดามารดาได้รับข้อมูล คำแนะนำในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษา ส่งผลให้บิดามารดามีความรู้ความเข้าใจ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาได้ ดีขึ้น สอดคล้องกับแนวคิด PRECEDE- PROCEED Model ของ Green and Krueger¹¹ กล่าวว่า การสนับสนุนทางสังคมเป็นปัจจัยเสริม เป็นปัจจัยที่บุคคลได้รับมาจากบุคคลอื่น อันจะส่งผลและเป็นแรงกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมสุขภาพของบุคคล และสอดคล้องแนวคิดการสนับสนุนทางสังคมของ House²³ กล่าวว่า การสนับสนุนทางสังคม เป็นการช่วยเหลือที่ผู้รับได้รับจากบุคคลในครอบครัว ชุมชน บุคลากรด้านสาธารณสุข ประกอบด้วย ด้านอารมณ์ ด้านการประเมินค่า ด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวัตถุประสงค์ ดังการศึกษาที่พบว่า การสนับสนุนทางสังคมของครอบครัวของผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการสร้างเสริมวินัยเชิงบวกในผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียน ($r = .26, p < .05$)²⁸ เช่นเดียวกับการศึกษาของ สุกัญญา สอนสี และคณะ²⁹ ที่ศึกษาพฤติกรรมของมารดาในการส่งเสริมการเล่นในบุตรวัยก่อนเรียนอายุ 3-5 ปี ที่เข้ารับบริการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า มารดาที่ได้รับการสนับสนุนจากสังคมจะมีความมั่นคงทางอารมณ์ มีกำลังใจ และมีความมั่นใจ ส่งผลให้มารดาส่งเสริมการเล่นในบุตรมากขึ้น ($p < .05$) สอดคล้องกับการศึกษาที่พบว่า ผู้ดูแลเด็กที่ได้รับการสนับสนุนของครอบครัวในการส่งเสริมพัฒนาการทารกเกิดก่อนกำหนดมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกเกิดก่อนกำหนด ($p < .05$)¹⁶ และการศึกษาของ Taylora et al.³⁰ ที่ศึกษาการได้รับการสนับสนุนทางสังคมของบิดามารดากับทักษะทางสังคมของเด็ก พบว่าบิดามารดาที่ได้รับ

การสนับสนุนทางสังคมจะช่วยพัฒนาทักษะทางสังคมที่ดีให้กับเด็ก ($p < .01$)

3. การได้รับข้อมูลการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษา ไม่สามารถทำนายพฤติกรรมของบิดามารดาในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดิน ($p > .05$) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบิดามารดากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาค่อนข้างดี คือ จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 56.0) จะมีความสามารถในการเข้าถึงและหาข้อมูล ความรู้จากสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง ดังการศึกษาที่พบว่า บิดามารดาที่มีการศึกษาสูงจะมีความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลในส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์ของเด็กอายุ 6-11ปี และส่งเสริมเด็กให้เรียนรู้การจัดการทางอารมณ์ได้ดีกว่า³¹ และในปัจจุบันรูปแบบของสื่อสังคมออนไลน์ที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม มีการนำไปใช้งานอย่างหลากหลายและง่ายต่อการเข้าถึงข้อมูล รวมถึงความรู้ เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก บิดามารดาจึงสามารถเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวด้วยตนเองค่อนข้างง่าย รวดเร็ว อาจทำให้การได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาจากสื่อแบบเดิม ได้แก่ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ หนังสือ คู่มือ เป็นต้น ไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมของบิดามารดาในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดิน

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

พยาบาลและบุคลากรด้านสุขภาพสามารถนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลการพัฒนาารูปแบบการส่งเสริมพฤติกรรมของบิดามารดาในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดิน โดยชี้แนะให้บิดามารดารับรู้ถึงความสามารถของตน เพื่อเกิดความมั่นใจและมีความเชื่อมั่นในตนเอง และให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการสนับสนุนบิดามารดาทั้งในด้านอารมณ์ เครื่องมือ ข้อมูลข่าวสาร และการประเมินค่า เพื่อให้บิดามารดาที่มีพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดินที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดินในกลุ่มตัวอย่างอื่น ได้แก่ ผู้ดูแลหลักที่เป็นบุคคลในครอบครัว ครูหรือพี่เลี้ยงเด็กในศูนย์พัฒนาเด็ก เป็นต้น เนื่องจากบุคคลเหล่านี้มีส่วนในการเลี้ยงดูเด็กวัยนี้ซึ่งส่งผลต่อพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดิน

2. ควรมีการศึกษารูปแบบการทดลองโดยพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมพฤติกรรมของบิดามารดาในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาให้แก่เด็กวัยหัดเดิน โดยเน้นให้บิดามารดามีการรับรู้ความสามารถของตน และได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว

เอกสารอ้างอิง

1. พัฏฐ โรจน์มัทมงคล. ความผิดปกติของพัฒนาการด้านภาษา. ใน : สุรีย์ลักษณ์ สุจริตพงศ์, รวีวรรณ รุ่งไพรวลัย, ทิพวรรณ หรรษคุณาชัย, บานชื่น เบญจสุวรรณเทพ, อติศร์สุดา เฟื่องฟู และจริยา จุฑาสีทธิ, บรรณาธิการ. ตำราพัฒนาการและพฤติกรรมเด็ก เล่ม 4. กรุงเทพฯ: พี.เอ.ลีฟวิง; 2561: 411-434.
2. พงษ์ศักดิ์ น้อยพยัคฆ์, ดุษฎี เงินหลังทวี. พัฒนาการเด็ก. ใน : สุรีย์ลักษณ์ สุจริตพงศ์, รวีวรรณ รุ่งไพรวลัย, ทิพวรรณ หรรษคุณาชัย, บานชื่น เบญจสุวรรณเทพ, อติศร์สุดา เฟื่องฟู, จริยา จุฑาสีทธิ, พัฏฐ โรจน์มัทมงคล, บรรณาธิการ. ตำราพัฒนาการและพฤติกรรมเด็ก เล่ม 4. กรุงเทพฯ: พี.เอ.ลีฟวิง; 2561: 365-382.
3. National Institute on Deafness and Other Communication Disorders. Quick statistics about voice, speech, language. [cited 2016, September 7]. Available from <https://www.nidcd.nih.gov/health/statistics>.
4. Sunderajan T, Kanhere SV. Speech and language delay in children: Prevalence and risk factor. [cited 2016, May 16]. Available from <https://www.researchgate.net>.
5. กรมอนามัย. รายงานการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพัฒนาการเด็กปฐมวัยครั้งที่ 6 พ.ศ.2560 กลุ่ม

- สนับสนุนวิชาการและการวิจัย สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย: 2561.
6. เตือนฉาย แสงรต์นายนต์. ประสิทธิผลของโปรแกรมฝึกพูดเด็กพูดช้าโดยใช้คู่มือฝึกพูดสำหรับผู้ปกครอง. วารสารราชานุกูล 2559; 31: 1-12.
 7. ศรัชมา กาญจนสิงห์. สถานการณ์พัฒนาการเด็กปฐมวัยเขตสุขภาพที่ 6. วารสารการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม 2560; 42: 68-85.
 8. นวพรรษ บุญชาญ. สื่อทีวี-ไอที ภัยร้ายต่อเด็ก. [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ: สถาบันราชานุกูล; 2555, [เข้าถึงเมื่อ 10 มี.ค. 2564]. เข้าถึงได้จาก [https:// th.rajanukul.go.th](https://th.rajanukul.go.th).
 9. ธนพิชฌน์ แก้วกา. กรมอนามัยเตือนพ่อแม่ใช้มือถือแท็บเล็ตหรือโทรทัศน์ เลี้ยงลูกอายุต่ำกว่า 2 ปี ทำร้ายพัฒนาการลูก. [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ: สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย; 2563, [เข้าถึงเมื่อ 15 มี.ค. 2564]. เข้าถึงได้จาก <https://thainews.prd.go.th/th/news/detail/TCATG201103110817591>
 10. Johnson B. Impacts of screen media on young children. BMH Medical Journal 2020; 7: 1-5.
 11. Green LW, Kreuter MW. Health program planning: An educational and ecological. 4th ed. McGraw-Hill Higher Education; 2005.
 12. ณิชานี พันธุ์งาม. ปัจจัยที่มีผลต่อการกระตุ้นพัฒนาการเด็กในชุมชน จังหวัดนครราชสีมา. วารสารศูนย์อนามัยที่ 9 วารสารส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม 2560; 11: 5-20.
 13. ปรัชญาพร อิศาระ, จุฑามาศ ผลมาก, เพชรลดา สีขาว, บุษยารัตน์ ศิลปวิทยาพร. ปัจจัยทำนายพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองในจังหวัดพะเยา. วารสารพยาบาลและการดูแลสุขภาพ 2560; 35: 169-176.
 14. อัจฉราพร ปิติพัฒน์, สิริณัฐ โภคพิชญ์เบศ, ชลินดา คำศรีพล, สมสมร เรื่องวรรณ. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมส่งเสริมการเจริญเติบโตและพัฒนาการของบิดามารดาเด็กวัยหัดเดิน. วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีกองเทพ 2561; 34: 1-10.
 15. ต้องตา ชันฉวี, จิราวรรณ แทนวัฒนกุล. ปัจจัยที่มีโอกาสทำให้เกิดพัฒนาการด้านการใช้ภาษาไม่สมวัยในเด็กอายุ 9 เดือนในเขตจังหวัดขอนแก่น. วารสารพยาบาลศาสตร์และสุขภาพ 2561; 41: 87-97.
 16. ลาวัลย์ ทาวิทะ, พิมพ์ภรณ์ กลั่นกลิ่น, มาลี เอื้ออำนวย. พฤติกรรมการส่งเสริมพัฒนาการทารกเกิดก่อนกำหนดของบิดามารดาหลักและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง. วารสารพยาบาลสาร 2559; 43: 12-22.
 17. บุชบา อรรถาวีร์, บำเพ็ญ พงศ์เพชรดิถ. รูปแบบการใช้คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กศูนย์อนามัยที่ 5 ราชบุรี. วารสารวิจัยและพัฒนาวิจัยระดับรองศาสตราจารย์ 2561; 13: 229-242.
 18. สุดารัตน์ กงแก้ว. เพชรพรพร ธาระวงศ์. กรรณก มีสินทรัพย์. ฐิตาพร เหมือนแก้ว. บรรณาธิการ. ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการดูแลสุขภาพช่องปากในเด็กก่อนวัยเรียนของผู้ปกครอง ตำบลตะคร้ออำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6 เรื่องการพัฒนาสู่สังคมอัจฉริยะ. มหาวิทยาลัยปทุมธานี; 9 กุมภาพันธ์ 2562.
 19. มาลี เอื้ออำนวย, อภิรัช อินทรางกูร ณ อยุธยา, กมลทิพย์ ทิพย์สังวาลย์, พรรณนิภา บุญกล้า, ศศิธร คำมี, กรชนก หน้าขาว. ผลของโปรแกรมการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยต่อความรู้และพฤติกรรมการส่งเสริมพัฒนาการเด็กของบิดามารดาและผู้ดูแลอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง. วารสารการพยาบาลและสุขภาพ สสอท 2564; 3: 48-63.
 20. Cohen J. A power primer. Psychological Bulletins 1992; 112: 155-159.
 21. บุญใจ ศรีสถิตนรากร. ระเบียบวิธีวิจัยทางพยาบาลศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: ยูแอนด์ไออินเตอร์มีเดีย; 2553.
 22. อรุณศรี กัณวศรชฐ. พวงทิพย์ ชัยพิบาลสถุณี, สุภาวดี เครือโชติกุล. ผลของโปรแกรมการมีส่วนร่วมส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาต่อความรู้และการรับรู้ความสามารถของบิดามารดาเด็กวัยปฐมวัย. วารสารวารสารการพยาบาล 2561; 20: 40-53.
 23. House JW. Work stress and social support. Addison-Wesley; 1981.
 24. ชญานันท์ ใจดี. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบหายใจของบิดามารดาเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็ก. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล; 2554.

25. กระทรวงสาธารณสุข. คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (Developmental Surveillance and Promotion Manual: DSPM). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก; 2560.
26. Bandura A. Self-Efficacy: The Exercise of control. W.H. Freeman and Company; 1997.
27. รรฤณ แสงแก้ว, จิตาภา ผูกพันธ์, กนกจันทร์ เข้ม้นการ, วาสนา มาตพรมราช. ปัจจัยทำนายพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ดูแล. วารสารพยาบาลสภากาชาดไทย 2564; 14: 152-164.
28. มัทรี คอตริงตัน, จุฬามาศ โชติบาง, อัจฉราพร ศรีภุษาพรณ. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเสริมวินัยเชิงบวกในผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียน. วารสารวิจัยสุขภาพและการพยาบาล 2564; 37: 227-236.
29. กัญญา สอนสี, ยุนี พงศ์จตุรวิทย์, นุจรี ไชยมงคล. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของมารดาในการส่งเสริมการเล่นแก่บุตรวัยก่อนเรียน. วารสารวิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้าจันทบุรี 2560; 28: 91-99.
30. Taylora ZE, Congerb RD, Robinsc RW, Widaman KF. Parenting practices and perceived social support: Longitudinal relations with the social competence of Mexican-origin children. Journal of Latinx Psychology 2015; 3: 193–208.
31. จินตนา วัชรสินธุ์, รวิวรรณ คำเงิน, ชนกพร ศรีประสาร, ณัชนันท์ ชีวานนท์. ปัจจัยครอบครัวที่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กอายุ 6-11 ปี. วารสารวิจัยทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ 2560; 11: 12-22.